

Latvijas Republikas tiesībsargs

Baznīcas iela 25, Rīga, LV-1010, tālr.: 67686768, e-pasts: tiesibsargs@tiesibsargs.lv, www.tiesibsargs.lv

Rīgā

2021.gada 15.jūlijā Nr. 1-6/8
Uz 14.06.2021 1-04/244-pav

Latvijas Republikas Satversmes tiesa
tiesa@satv.tiesa.gov.lv

Par pieaicināto personu lietā Nr.2021-09-01

Tiesībsargs saņēma Satversmes tiesas 2021.gada 14.jūnija vēstuli Nr.1-04/244-pav (reģistrēta 14.06.2021. ar Nr.303), kurai pievienots tiesneša G.Kusiņa 2021.gada 11.jūnija lēmums. Ar minēto lēmumu tiesa atzīst tiesībsargu par pieaicināto personu lietā Nr.2021-09-01 "Par Autoceļu lietošanas nodevas likuma 9.¹panta otrās daļas redakcijā, kas bija spēkā līdz 2020.gada 30.junijam, un Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 149.⁴⁰panta otrās daļas redakcijā, kas bija spēkā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 30.jūnijam, atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1.pantam un 92.panta pirmajam teikumam". Tiesa aicina tiesībsargu sniegt viedokli par apstrīdētajām normām un citiem jautājumiem, kuriem varētu būt nozīme lietā.

[1] Rēzeknes tiesa (turpmāk - Pieteicējs) pieteikumā norāda, ka, izskatot SIA "Latgales Energoceltnieks" sūdzību administratīvā pārkāpuma lietā, konstatēja, ka Valsts policijas Galvenās Kārtības policijas pārvaldes Satiksmes drošības pārvaldes priekšnieks 2019.gada 16.decembrī atstāja spēkā septiņus lēmumus par administratīvā soda uzlikšanu. Minētie sodi tika uzlikti, jo tehniskiem līdzekļiem tika fiksēts, ka SIA piederošais transportlīdzeklis laika posmā no 2019.gada 27.septembra līdz 7.oktobrim (4.un 5.oktobrī divas reizes dienā) piedalījās ceļu satiksmē, nesamaksājot autoceļu lietošanas nodevu. Ievērojot Autoceļu lietošanas nodevas likuma (turpmāk - ALNL) 9.¹panta otrās daļas nosacījumus, SIA par katru pārkāpumu tika uzlikts minimālais Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk - LAPK) 149.⁴⁰panta otrās daļas sankcijā paredzētais naudas sods - 500 eiro (kopumā 3500 eiro).

Pieteicējs neapstrīd normu pieņemšanas kārtību un mērķi, bet lūdz izvērtēt ALNL 9.¹ panta otrās daļas (likuma redakcija, kas bija spēkā līdz 2020.gada 30.jūnijam) un LAPK 149.⁴⁰ panta otrās daļas (likuma redakcija, kas bija spēkā no 2017.gada 1.janvāra līdz 2020.gada 30.jūnijam), ciktāl tās noteic fiksētas sankcijas

- naudas soda 500 *euro* piemērošanu, neparedzot iespēju to samazināt un liedzot iespēju vērtēt pārkāpuma raksturu un smagumu, – atbilstību Satversmes 1., 89. pantam un 92.panta pirmajam teikumam.

[2] Eiropas Cilvēktiesību tiesa (turpmāk – ECT)¹ un Satversmes tiesa² ir atzinušas, ka valsts plašo rīcības brīvību, pieņemot regulējumu sodu politikas jomā. Tomēr valsts, īstenojot likumdošanas tiesības, bauda rīcības brīvību tiktāl, ciktāl netiek pārkāpti vispārējie tiesību principi un citas Satversmes normas.³ Atbilstoši Satversmes 95.panta trešajam teikumam un Eiropas Cilvēktiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijas (turpmāk – Konvencija) 3.pantam nav pieļaujami nežēlīgi un cilvēka cieņu pazemojoši sodi. ECT ieskatā sods vai attieksme ir “necilvēcīga” vai “pazemojoša” tikai tādā gadījumā, ja radītās ciešanas vai pazemojums pārsniedz nenovēršamās ciešanas vai pazemojumu, kas saistīts ar attiecīgo leģitīmās attieksmes vai soda veidu.⁴

LAPK 149.⁴⁰ panta otrā daļa paredzēja naudas sodu transportlīdzekļa vadītājam no 180 līdz 360 *euro*, bet pārvadātājam — no 500 līdz 1000 *euro*. Pieteicējs minēto normu apstrīd vienīgi daļā par sodu, kurš piemērojams juridiskai personai (pārvadātājam), ja pārkāpums fiksēts tehniskiem līdzekļiem neapturot transportlīdzekli.

ECT secināja, ka izturēšanās pret upuriem “bija pazemojoša, jo tā izraisīja viņu upuros baiļu, nedrošības un mazvērtības sajūtu, kas spēja tos pazemot un noniecināt, un, iespējams, lauzt viņu fizisko vai morālo pretestību”.⁵ Augstākā tiesa atzinusi, ka ciešanas tāpat kā emocijas un sajūtas ir fiziskajai personai piemītošas. Juridiskajai personai nav iespējams nodarīt morālas ciešanas, līdz ar to juridisko personu šajā ziņā nav iespējams pielīdzināt fiziskajai personai.⁶ Ņemot vērā minēto, secināms, ka par administratīvo pārkāpumu piemērotais naudas sods, kā soda veids nevarētu radīt ciešanas vai pazemojumu juridiskai personai.

[3] Lemjot par naudas sodas piemērošanu, pēc būtības tiek ierobežotas tiesības rīkoties ar personai piederošu īpašumu/mantu. Savukārt tiesības uz īpašumu aizsargā Satversmes 105.pants un Konvencijas Pirmā protokola 1.pants. Vienlaikus minētā panta 2.punkts paredz, ka nedrīkst ierobežot valsts tiesības izdot tādus likumus, kādus tā uzskata par nepieciešamiem, lai kontrolētu īpašuma izmantošanu saskaņā ar vispārējām interesēm vai *lai nodrošinātu nodokļu vai citu maksājumu vai sodu samaksu*.

ALNL definē *autoceļu lietošanas nodevu*, tās apmērus un gadījumus, kad tā maksājama. Savukārt LAPK 149.⁴⁰ panta otrajā daļā bija noteiktas sankcijas, ja minētā nodeva nav samaksāta. Tādējādi, paredzot administratīvo atbildību par

¹ ECT 2017.gada 24.janvāra sprieduma lietā “*Khamtokhu and Aksenchik v. Russia*” &58.

² Satversmes tiesas 2011.gada 6.janvāra lēmums par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr.2010-31-01

³ Satversmes tiesas 2017.gada 19.oktobra sprieduma lietā Nr.2016-14-01 25.p.

⁴ ECT 2000.gada 26.oktobra spriedums lietā “*Kudla v. Poland*” &92

⁵ ECT 1978.gada 18.janvāra spriedums lietā *UK v Ireland* &167

⁶ Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2012.gada 14.septembra spriedums lietā SKA 72/2012

noteiktu autoceļa posma lietošanu, ja autoceļu lietošanas nodeva nav samaksāta, valsts pēc būtības darbojas nodokļu iekasēšanas nodrošināšanas jomā.

[4] Īpašuma tiesību ierobežojumiem, tostarp tādiem, kas izriet no nodokļu nomaksas nodrošināšanas pasākuma, ir jāpanāk “taisnīgs līdzsvars” starp sabiedrības interesēm un indivīda pamattiesībām. Starp izmantotajiem līdzekļiem un sasniedzamajiem mērķiem jābūt proporcionalitātes attiecībām. ECT atzīts, ka līgumslēdzējai valstīm, *īpaši izstrādājot un īstenojot politiku nodokļu jomā, ir plaša rīcības brīvība*, un Tiesa šādos jautājumos ievēro likumdevēja vērtējumu, ja vien tam ir saprātīgs pamats.⁷ ECT ieskatā, lai sankcija būtu samērīga, tai jābūt samērīgai ar pārkāpuma smagumu, par kuru tiek uzlikts sods. Proporcionalitātes princips ir jāievēro ne tikai attiecībā uz noteikumu noteikšanu par sankciju smagumu, bet arī uz apstākļiem, kurus ņem vērā, nosakot sankciju.⁸ Pieteicējs pēc būtības lūdz vērtēt juridiskai personai LAPK 149.⁴⁰ panta otrajā daļā noteiktās sankcijas (naudas soda) minimālā apmēra samērīgumu.

[4.1] LAPK 23.pantā bija noteikti seši administratīvo sodu veidi, t.i., brīdinājums, naudas sods, administratīvā pārkāpuma priekšmeta vai izdarīšanas rīka konfiskāciju, personai piešķirto speciālo tiesību atņemšanu, tiesību atņemšanu ieņemt noteiktus amatus un administratīvo arests. Tādējādi naudas sods uzskatāms par vienu vismazāk pamattiesības ierobežojošo administratīvo sodu veidu.

[4.2] LAPK 26.panta paredzēja, ka maksimālais naudas sods (ar noteiktiem izņēmumiem), kuru varēja uzlikt fiziskajām personām bija 700 *euro*, bet juridiskajām personām — četrpadsmit tūkstoši *euro*, bet minimālais - divi *euro*. Turklāt minētā panta otrā daļa *paredzēja īpašu administratīvā soda noteikšanas kārtību par pārkāpumiem finanšu jomā vai nodokļu jomā*, t.i., līdz 30% no finanšu darījumu vērtības vai iepriekšējā pārskata gada neto apgrozījuma, vai apgrozījumiem no saimnieciskajiem darījumiem iepriekšējā pārskata gadā. Tādējādi pat bargākais sods par administratīvo pārkāpumu atbildība par kuru bija noteikta LAPK 149.⁴⁰ panta otrajā daļā nerasniedza LAPK paredzētā maksimālā naudas soda apmēru. Minēto apmēru konkrētajā gadījumā nerasniedza arī visu uzlikto naudas sodu kopsumma (3500 *euro*) par septiņiem pārkāpumiem.

[4.3] Atsevišķās lietās ECT ir ņēmusi vērā nevien uzliktā soda raksturu un smagumu, bet arī citus būtiskus faktorus, piemēram, vai tas nerada “atvērinošo efektu”, atturot personu no pamattiesību īstenošanas.⁹ Naudas sodas 500 eiro apmērā acīmredzami nevarētu ietekmēt juridiskās personas iespējas īstenot pamattiesības.

[4.4] Saskaņā ar LAPK 24.panta pirmo daļu par administratīvo pārkāpumu varēja paredzēt pamatsodu un papildsodu. Tomēr LAPK 149.⁴⁰ panta otrā daļa paredzēja naudas sodu kā vienīgo sankciju par šāda veida pārkāpumu. Turklāt likumdevējs noteica dažādu atbildības apmēru fiziskām un juridiskām personām, kā arī paredzēja iespēju noteiktās robežās lemt par soda apmēra noteikšanu, ja

⁷ ECT 2020.gada 30.jūnija spriedums lietā *Maria Mihalanche v. Romania* &59

⁸ ECT 2021.gada 24.jūnija spriedums lietā *Imeri v. Croatia* &84

⁹ ECT 2007.gada 10.decembra spriedums lietā “*Stoll v Switzerland*” &153

pārkāpumu vispārējā kārībā (klātienē) konstatēja amatpersona, t.i., tas netika fiksēts tehniskiem līdzekļiem neapturot transportlīdzekli.

[4.5] 2017.gada 1.janvārī stājās spējā grozījumi LAPK 149.⁴⁰ pantā, kuri paredzēja palielināt naudas sodu par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumiem. Minēto grozījumu anotācijā¹⁰ norādīts, ka sods bija nesamērīgi zems, vairāk nekā 7 reizes mazāks nekā autoceļu lietošanas nodevas gada likme. Tika vērtēti sodu apmēri par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumiem citās valstīs, kā arī sankcijas salīdzinātas ar par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas. Vienlaikus tika ņemti vērā arī Valsts policijas dati par konstatētajiem pārkāpumiem (t.sk., recedīvu) un pārkāpēja raksturojumu (biežākie pārkāpēji vietējie pārvadātāji). Grozījumu LAPK 149.⁴⁰ pantā mērķis bija autoceļu lietošanas nodevas ieņēmumu palielināšana, palielinot sodus, lai būtu izdevīgāk maksāt autoceļu lietošanas nodevu, nevis sodu. Tādējādi likumdevējs ir vispusīgi apsvēris un pamatojis naudas soda par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumiem noteikšanu šādā apmērā.

Apkopojot 4.punktā konstatēto secināms, ka nosakot naudas sodu par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumiem, likumdevējs pamatoja šāda soda noteikšanu, kā arī vērtēja un samēroja pārkāpumu ar sankcijas bardzību. Līdz ar to LAPK 149.⁴⁰ panta otrajā daļā paredzētais naudas sods 500 eiro apmērā juridiskai personai nav uzskatāms par acīmredzami nesamērīgu vai neproporcionālu.

[5] Cilvēka pamattiesības definētas Satversmes 8.nodaļā, kā arī Konvencijā. Tomēr tiesības uz likumdevēja noteiktā minimālā soda samazināšanu nav to skaitā. Savukārt likuma "Par tiesu varu" 18.pants paredz tiesas pienākumu ievērot likumdevēja gribu.

LAPK paredzēja divas iespējas iestādei samazināt likumdevēja paredzēto soda sankciju. Proti, LAPK 21.panta otrā daļa paredzēja iespēju atbrīvot personu no administratīvās atbildības par ceļu satiksmē izdarīto administratīvo pārkāpumu, ja par to paredzētais naudas sods nepārsniedz četrdesmit euro un ja šis pārkāpums nav radījis draudus citiem ceļu satiksmes dalībniekiem vai viņu mantai, var atzīt par maznozīmīgu. Savukārt LAPK 276.¹pants paredzēja amatpersonu tiesības, noteiktos gadījumos, lemt par personas nosacītu daļēju atbrīvošanu no naudas soda samaksas, lai veicinātu brīvprātīgu naudas soda izpildi.

Vienlaikus jāņem vērā, ka LAPK 149.⁴⁰ panta otrajās daļas sankcija pārvadātājam (500 -1000 euro) pārsniedza LAPK 21.panta otrajā daļā paredzēto robežu (40 euro). Savukārt LAPK 276.¹panta otrās daļas 7.punktā paredzētā daļējā atbrīvošana no naudas soda bija iespējama vienīgi, ja administratīvā pārkāpuma lieta netika izskatīta bez personas, kuru sauc pie administratīvās atbildības, klātbūtnes. Saskaņā ar ALNL 9.¹panta piekto daļu, ja pārkāpums fiksēts ar tehniskajiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, par to bez šā panta pirmajā daļā minētās personas klātbūtnes tiek sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols—lēmums. Tādējādi likumdevējs nebija paredzējis LAPK 21.panta otrās

¹⁰<http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/47C4B989677DA092C225804C00229527?OpenDocument>

daļas un LAPK 276.¹panta nosacījumu attiecināšanu uz gadījumiem, kad pārkāpums fiksēts tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli.

[6] Saeimas atbildes rakstā norādīts, ka septiņi vienveidīgi iestādes lēmumi, apskatāmajā situācijā, nesekmēja administratīvā soda mērķa sasniegšanu. Tomēr LAPK 22.pantā definētais administratīvā soda mērķis nebūtu pretnostatāms LAPK 35.pantā ietvertajam soda neizbēgamības principam. Attiecīgi tas, ka līdz iestādes lēmuma par administratīvā soda uzlikšanu paziņošanai, persona izdarījusi vairākus vienādus administratīvos pārkāpumus, pats par sevi *nebūtu uzskatāms* par iemeslu nelemt par soda uzlikšanu vai šķērsli administratīvā soda mērķa sasniegšanai. Pretējā gadījumā būtu jāatdzīst, ka arī lēmumi par tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, fiksētie braukšanas ātruma pārkāpumiem nav vērsti uz administratīvā soda mērķa sasniegšanu, jo tie nekavējoties neattur personu no jauna pārkāpuma izdarīšanas.

LAPK 276.panta pirmā daļa paredzēja, ka administratīvā pārkāpuma lietā pieņemto lēmumu var paziņot *tūlīt* pēc lietas izskatīšanas. Apskatāmajā gadījumā īsā laika periodā (10 dienu laikā) tika izdarīti vairāki administratīvie pārkāpumi. Iestādes lēmumus par administratīvā soda piemērošanu pieņemts aptuveni 25-30 dienu laikā no pārkāpuma konstatācijas brīža. Turpretim Saeimas atbildes rakstā minētajā gadījumā Rīgas apgabaltiesa konstatēja¹¹, ka Jūrmalas pašvaldības policijas amatpersonas *vairāku mēnešu laikā, aizbildinoties ar noslodzi, kapacitātes trūkumu [pēc būtības vilcinoties]*, nepaziņoja pārkāpējam par izdarīto pārkāpumu un neuzlika sodu jau pēc pirmā pārkāpuma konstatēšanas. Līdz ar to, *nevar piekrist Saeimas viedoklim*, ka vairāki iestādes lēmumi soda uzlikšanu par vairākiem īsā laika posmā izdarītiem administratīviem pārkāpumiem *paši par sevi* nenodrošina administratīvā soda mērķa sasniegšanu.

[7] Satversmes tiesa ir norādījusi¹², ka taisnīga tiesa kā pienācīgs, tiesiskai valstij atbilstošs tiesas process aptver vairākus savstarpēji saistītus elementus, piemēram, tiesības uz pieeju tiesai, pušu līdztiesības principu, *tiesības tikt uzklausītam*, tiesības uz motivētu tiesas nolēmumu, tiesības uz pieņemtā nolēmuma pārsūdzību. Tās ir savstarpēji saistītas tiesības. Lai gan Pieteicējs nav apstrīdējis normas uzklaušanās principa kontekstā, tomēr uzskatu par lietderīgu vērst tiesas uzmanību uz sekojošiem apsvērumiem.

Saskaņā ar ALNL 3.pantu pienākums maksāt autoceļu lietošanas nodevu ir transportlīdzekļa īpašniekam, turētājam vai pārvadātājam. Atbilstoši ALNL 2.panta pirmajai daļai nodevu maksā par ALNL *1.pielikumā noteikto valsts galveno un reģionālo autoceļu posmu lietošanu* (izņemot to šķērsošanu krustojumos un lietošanu apdzīvotās vietās). Tādējādi autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pienākums transportlīdzekļa reģistrētajam turētājam vai īpašniekam rodas vienīgi gadījumā, ja transportlīdzekļa kustībai paredzēts izmantot ALNL definētos autoceļus.

¹¹ Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijas 2018.gada 8.jūnija spriedums lietā Nr.104AA-0160-18/9

¹² Satversmes tiesas 2010.gada 17.maija spriedums lietā Nr. 2009-93-01 8.3. p.

Atbilstoši CSL 25.panta trīs prim daļai transportlīdzekļa vadītājam ir pienākums pārliecināties, vai ir samaksāti tie normatīvajos aktos noteiktie nodokļi vai nodevas, kas maksājami pirms dalības ceļu satiksmē. Transportlīdzekļa reģistrētais turētājs vai īpašnieks var būt transportlīdzekļa vadītājs. Vienlaikus pastāv iespēja, ka tās ir dažādas personas, t.i., vadītājs nav īpašnieks vai turētājs.

Lai gan nav iespējams izslēgt, ka transportlīdzekļa īpašnieks (t.sk., turētājs un pārvadātājs) kā darba devējs, var uzlikt dažādus pienākumus transportlīdzekļa vadītājam kā darba ņēmējam, tomēr *vienīgi transportlīdzekļa vadītājs var faktiski izlemt izmantot vai nē ALNL definētos autoceļus, ja viņam nav informācijas par nodevas samaksu vai zinot, ka nodeva nav samaksāta*. Proti, ALNL 1.pielikumā definētie autoceļi transportlīdzekļa kustībai var tikt izmantoti ar īpašnieka ziņu, kā arī bez tās.

2017.gada 1.janvārī stājās spēkā grozījumi LAPK 149.⁴⁰pantā, kuri paredzēja atbildību par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumiem transportlīdzekļa vadītājam un pārvadātājam. Minēto grozījumu anotācijā¹³ norādīts, ka “... *tiek palielināta soda likme transportlīdzekļa vadītājam, turklāt papildus transportlīdzekļa vadītājam paredzēts piemērot sodu arī pārvadātājam (līdzīgi kā tas ir par pārkāpumiem, kas saistīti ar tahogrāfa lietošanu (LAPK 149.³⁸pants)). Sods vienlaikus tiks piemērots gan transportlīdzekļa vadītājam, gan pārvadātājam.*” Tādējādi likumdevējs pēc būtības nolēma, ka par LAPK 149.⁴⁰pantā paredzēto pārkāpumu ir atbildīgas divas personas - transportlīdzekļa vadītājs un īpašnieks. Objektīvi nav iespējams, ka transportlīdzekli vienlaikus vada divas dažādas personas, tādējādi izdarot pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta LAPK 149.⁴⁰pantā. *Attiecīgi piemērojot sodu par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumu divām dažādām personām, viena no viņām var tik sodīta, lai gan tās darbības pēc būtības nav šī pārkāpuma sastāva.*

ALNL 9.¹pants paredz kārtību, kad lēmums tiek pieņemts, pamatojoties uz tehniskiem līdzekļiem fiksētu pārkāpumu, neapturot transportlīdzekli. Atbilstoši ALNL 9.¹panta pirmajai daļai *sodu piemēro transportlīdzekļu un to vadītāju valsts reģistrā norādītajam transportlīdzekļa turētājam*. Tādējādi tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, fiksējot autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumu, netiek iegūta informācija par transportlīdzekļa vadītāju, bet tiek prezumēts, ka pārkāpuma izdarītājs ir transportlīdzekļa īpašnieks vai reģistrētais lietotājs.

Atbilstoši ALNL 9.¹panta ceturtajai daļai transportlīdzekļa īpašnieka uzklaušanās pienākums bija vienīgi gadījumā, ja pārkāpuma izdarīšanas brīdī transportlīdzeklis nav atradies valdījumā citas personas prettiesisku darbību dēļ. Tādējādi ALNL 9.¹pants, *ciktāl tas liedz iespēju transportlīdzekļa īpašniekam sniegt informāciju par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumu, kas fiksēts tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, pēc būtības uzskatāms par tiesību uz taisnīgu tiesu elementa - tiesību tikt uzklaušītam - ierobežojumu.*

¹³<http://titania.saeima.lv/LIVS12/SaeimaLIVS12.nsf/0/47C4B989677DA092C225804C00229527?OpenDocument>

Piemērojot sodu par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumu transportlīdzekļa īpašniekam, visdrīzāk tiks nodrošināts, ka visu reģistrēto kravas transportlīdzekļu īpašnieki maksā šo nodevu, neatkarīgi no tā, vai ALNL 1.pielikumā minētie ceļi tiek izmantoti vai nē. Lai gan valstij ir plaša rīcības brīvība nodokļu un nodevu jomā, tomēr autoceļu lietošanas nodevas nomaksas pienākums personām, kuras attiecīgos autoceļus neizmanto, neatbilst ALNL mērķim un uzskatāms par nesamērīgu tiesību ierobežojumu. Turklāt gadījumos, kad transportlīdzekļa īpašnieks un vadītājs, kura pārkāpums tika fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, ir dažādas personas, netiks sasniegts arī administratīvā soda mērķis, t.i., netiks sodīta pārkāpumu izdarījusī persona.

Transportlīdzekļa īpašniekam vairumā gadījumu pastāv civiltiesiska iespēja atgūt administratīvā soda veidā samaksātos naudas līdzekļus no vainīgās personas. Tomēr LAPK 149.⁴⁰ panta sankcija pārvadātajam paredz ievērojamu naudas sodu no 300 vai 500 līdz 1000 euro, kas palielina varbūtību, ka vainīgā persona var censties izvairīties no minēto līdzekļu atlīdzināšanas transportlīdzekļa īpašniekam. Turklāt minēto līdzekļu piedziņa pēc būtības ir administratīva soda izpilde, t.i., publiskās pārvaldes funkcija, kura atbilstoši Valsts pārvaldes iekārtas likuma 41.pantam nav deleģējama privātpersonām. Ņemot vērā iepriekš minēto, secināms, ka *ALNL 9.¹pants, ciktāl tas liedz iespēju transportlīdzekļa īpašniekam sniegt informāciju par autoceļu lietošanas nodevas maksāšanas pārkāpumu, kas fiksēts ar tehniskiem līdzekļiem, neapturot transportlīdzekli, pēc būtības paredz nesamērīgu tiesību uz taisnīgu tiesu elementa - tiesību tikt uzklausītam - ierobežojumu.*

Ar cieņu
Tiesībsargs

Juris Jansons

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu